Ner 167. ROK 1835. SOBOTA 25 LIPCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczystych w drukarni St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 12. miesięczne złp. 5.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Jakóba Apostoła.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Sławosz.

Gazeta Krakowska.

Obserwacye Meteorologiczne.

Dzień godz:		Barometr do 0° R red w miarze Paryzkiey	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
	7	27"6"'. 070	† 12° . 0	5"'. 95	Pn, Zachrdni słaby	Chmury	
	12	6 . 050	† 16 . 4	6. 27	„ mocny	„ „	
24	3	5 , 773	† 17 . 3	6, 79	„ średni	„ „	
	9	5 . 425	† 13 . 0	5. 94	„ mocny	„ „	

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Paryż 10 Lipca. Zaraz po wysłuchaniu świadków przeciw oskarżonym z Lyonu na dzisiejszém posiedzeniu sądu parów, przedstawił jeneralny prokurator wniosek odłączenia processu Lyończyków od innych oskarżonych, i żądał aby sąd po uczynionej z ich strony obronie przystąpił do głosowania w wyroku. Kilku z Adwokatów uważało to podzielenie za korzystne dla swoich klijentów, lecz większa część zbijała wniosek opierając się, że przy takiem postępowaniu zniknie zarzut spisku, a zatém i jedyny pozór dla którego oskarżeni nie byli oddani pod rozpoznanie sądu przysięgłych. Adwokat Favre przyłączył się do wniosku prokuratora, albowiem z niego się pokazuje, iż nie było żadnego związku, a zatem i żadnego spisku. Oskarżony Baune żądał dozwolenia obrońcy. Gdy przestał mówić rzekł mu prezydent: »Słuchając spokojnie W Pana udowodnił sąd że nie jest przeciwnym wolnej obronie; lecz żądaniu W Pana nie można zadosyć uczynić, bo już sąd raz postanowił w tym przedmiocie obrońców. Co się zaś tyczy WPana wiary politycznej, powiadam że Francya niezna innej prócz konstytucyinej monarchii; nie potrzeba zatem republikanckiego adwokata aby roztrząsał pytania, które nie są do rozwiązania. Nie z waszych zasad lecz z waszych czynności winni jesteście się usprawiedliwić. Wyjaśnić akta każdy Adwokat potrafi, a ci których wam za obrońców przydano, są tyle obznajomieni z processem, że wam w każdym względzie zadosyć uczynić mogą.» Poczém Baune oświadczył, że w takim razie nie chce mieć żadnego udziału w sądzie, a na co się wszyscy 60 oskarżeni jednogłośnie zgodzili. Parowie wyszli do bocznej izby w celu naradzenia się nad wspomnionym wnioskiem jeneralnego prokuratora.

Donoszą z Konstantynopola pod dniem 17 Czerwca: »Rząd Francuzki przeznaczył Bryg wojenny »la Mésange» dla ułatwiania archeologicznych badań P. Tessier po nad brzegami czarnego morza. Admirał Roussin zażądał od porty firmanu na tę wyprawę, lecz Reis-Effendi odpowiedział mu że traktat z Unkiar-Skalessi zabrania wszystkim okrętom wojennym, oprócz rossyjskim, żeglugi po czarném morzu. Lord Ponsonby starał się także o uzyskanie podobnego pozwolenia dla

angielskiego posła, który na statku parowym przez Trapezunt do perskiego dworu udać się miał, lecz nie był szczęśliwszy od Admirała francuzkiego.

Dnia 11 *Lipca*. Nadeszła dziś wiadomość z Madrytu że jenerał Saarsfield przyjął naczelne dowództwo Armii w Hiszpanii północnej.

Dziennik Indicateur de Bordeaux pisze: Z powodu iż Jenerał Valdez mocno zachorował, udał się jenerał la Hera z własnych pobudek d. 26 do Miranda dla objęcia dowództwa nad armiją. Dnia 27 posunął się ku Portugalette, nieświadomy pozycyi jenerałów Espartero i Latre. Dla zasłonienia swojego pochodu od Ebry, ściągnął z Ribera pod rozkazami Guerra i Lopera zostającą piechotę i jazdę, która się w razie potrzeby z rezerwą połączyć mogła, którą la Hera w Briviesca i okolicy zostawił.

Constitutionel pisze: Dzienniki tutejsze zajmują się od niejakiego czasu wieściami o nowo odkrytym spisku. Wstrzymaliśmy się z umieszczeniem podobnych wieści dopóki dzienniki ministeryalne nie udzielą wiadomości. Dotąd jednak nic o tém nie wspomniały. Tymczasem dowiadujemy się z pewnego źródła, że z tego powodu uwięziono 5 osób, a dziś rano przytrzymano znowu 5 innych. Inny tutejszy dziennik mówi: »Wieści o odkrytym spisku niebyły płonne. Rząd nieudzielił dotąd żadnego w tej mierze objaśnienia, a jednak w niektórych okręgach opowiadają wszystkie o tém szczegóły. Dziwić się trzeba z jaką szybkością wieści te się rozszerzają.

Dnia 12 *Lipca*. Od kilku dni prefekt policyi porobił w okolicy pałacu Neuilly nadzwyczajne środki ostrożności. Kilka brygad agentów policyi porozstawiano od rogatek aż do mostu Neuilly, a dwóch agentów policyi ciągle ma być koło powozu króla, wiele razy do Tuilleryi wyjeżdza i nazad do Neuilly powraca. Wczoraj uwięziono w skutek poszukiwań w różnych częściach Paryża 8 osób. Poszukiwania miały się dziś znowu rozpocząć.

Podług doniesień telegraficznych, wylądował przedwczoraj rano angielski batalijon w St. Sebastian. Batalijon ten opuścił 6 b.m. wybrzerza Anglii.

Głoszą że nadeszłe wczoraj wieczorem depesze z Algieru donoszą, iż legia cudzoziemska niechce iść do Hiszpanii, a rząd ma być bardzo dalekim do użycia środków przymuszających.

List z Bordeaux pod d. 8 Lipca pisany donosi: »Po odsieczy Bilbao zawieszono kroki wojenne, lecz w krótce się znowu rozpoczną, a wojska królowéj zaczepnie działać będą. Don Karlos, schronił się do Onnate, i usiłuje swoje wojska zebrać, które pod Bilbao wiele ucierpiały, a w odwrocie nowe straty poniosły. Zadrość przez śmierć Zumalacareguja pomiędzy generałami wzbudzona, trwa ciągle. Don Karlos powątpiewa o ich zdatności, i skłonił się był do oddania naczelnego dowództwa jednemu oficerowi z obecnych legitymistów francuzkich; ale sam tylko pomysł oburzył tak dumę Hiszpanów Karolistów, że się zamiaru tego natychmiast Don Karlos wyrzec musiał. Wojska królowéj po zajęciu wszystkich warowni Bilbao, zatrudniają się polepszeniem i rozszerzeniem szańców. Po ukończeniu tego dzieła wyruszą naprzeciw powstańcom. Memorial bordelais pisze: listy z Bilbao z d. 4. b. m. donoszą, że Karliści zupełnie z całéj okolicy zniknęli. Część wojska królowéj wyruszyła z miasta na zwiady. Oblężeni stracili 20 do 22 ludzi w zabitych i do 80 rannych. Zapewniają że 8000 wieśniaków było w pogotowiu do rabowania miasta, gdyby takowe w ręce Karlistów wpadło. Wiemy z urzędowéj wiadomości, że Eraso niebezpiecznie chory, i nie jest w stanie objąć dowództwa. Nawarczykowie niechcą walczyć tylko pod dowództwem w ich prowincyi urodzonego wodza.

Podług doniesień od granic hiszpańskich, miał Don Karlos główną kwaterę 3 lipca w Marquina, o trzy godziny od Bilbao, na drodze ku Vittoria, a jenerał Moreno został mianowany naczelnym wodzem wojsk Karlistowskich. G. P. S. 198.

Constitutionel czyni względem angielsko-francuzkiej floty, do obserwowania brzegow hiszpańskich przeznaczonej, następne postrzeżenia, których ministeryum zapewne bez odpowiedzi nie zostawi. Ogłoszona przez rząd uchwała względem uformowania angielsko-francuzkiej eskadry, zadała ciału dyplomatycznemu trudną kwestyę. Przeznaczenie téj floty powszechnie jest wiadome; bez wątpienia otrzyma polecenie, zapobieżenia dosyłaniu z różnych miejsc Europy broni i amunicyi dla Don-Karlosa. Otóż kwestya. Handel neutralny w takim tylko razie zabroniony być może, jeżeli która ze stron wojnę prowadzących blokadę ogłasza, a wtym względzie Francya i Anglja różnią się w zasadach. Bo jeżeli zasadę francuzką przyjmiemy, że *Bandera towar zabezpiecza*, tedy flotta rzeczona jest niepotrzebną; gdyż neutralny okręt skoroby zatknął Rossyjską, Austryacką, albo też i Hollenderską banderę, musiałby być uwolniony od wszelkich przeszkód i rewizyi. Przyjąwszy zaś zasadę Angielską, to jest: że wolno przejrzeć okręta, tedy środek będzie skuteczniejszym, bo wszelkim dowozom zapobiegnie; lecz tu zachodzi inna trudność; w takim bowiem razie wypadnie każdy Rossyjski, Austryacki lub Hollenderski okręt zatrzymać i pod sąd oddać. Mówią iż zażądano objaśnień względem tak rozmaitych rozumień, i zapewniają już że wynalezioną została droga środkowa z pomocą której ostateczne rozwiązanie tej trudności nastąpi. Blokada niema bydź zaprowadzoną, a tém samem prawo konfiskaty i zabrania, przeciwko neutralnym wykonywanem nie będzie; lecz ile razy flotta angielsko-francuzka podejrzany okręt dostrzeże, tedy natychmiast go przytrzyma i przejrzy, lecz ładunku nieodbierze, tylko poleci okrętowi oddalić się, wylądowania w portach hiszpańskich niedozwalając. Ten środek jest bez wątpienia dobry, lecz jakże go wykonać; jeżeli np. okręt neutralny pod opieką swojej bandery wzbroni się rozkazowi temu zadosyć uczynić; wypadałoby raczej temczasową przynajmniej konfiskatę okrętów postanowić, kiedy ten kontrabandą-wojenną jest naładowany? Ale i wtedy trudność byłaby niemałą, słowem, niewidzimy żadnego środka, któryby zaprowadzenie blokady mógł zastąpić.

Prefekt departamantu niższéj Sekwany umieścił w dziennikach co następuje: »Wydane przezemnie obwieszczenie tyczące się werbowania do legii cudzoziemskiéj, przechodzącej w służbę hiszpańskiéj, uważa się za niebyłe, z powodu że w tym przedmiocie niemasz jeszcze stanowczego postanowienia.

W domie zakrystyana katedralnego w Perpignan uwięziono niejakiego Don Joze Maria Cales z Gerona, tajnego ajenta Don Karlosa.— Listy z Sevilla donoszą iż 20 z. m. ścięto także brygadyera Malavilla i innych Karlistów. Lecz znowu odkryty został spisek, do którego brygadyer Cabra i wielu dawniejszych urzędników należało. Pożno w wieczor wzięto także arcybiskupa Sewilskiego pod dozór.

Nadworna Gazeta Madrycka z 1 lipca umieściła rapport jenerała kapitana Estremadura, donoszący, iż najpierwsza kolumna prowincyi Mansha zniosła powstańców pod Prado de Minha. Taki sam los spotkał hordę dowodzoną przez Serradora w okolicach Cantarieja w dniu 24 czerwca.

Francuzkie dzienniki oppozycyjne umieściły następujący wykaz o posiadających krzyże legii honorowéj: »Pomiędzy 60 radcami sądu kassacyjnego znajduje się 59 dekorowanych, sam tylko deputowany Isambert nieposiada krzyża. Pomiędzy wszystkiemi członkami izby obrachunkowéj, jeden jest tylko niedekorowany. Podobnież i między członkami Akademii francuzkiéj sam tylko pan Lemercier jest bez krzyża. Izba deputowanych liczy 258 kawalerów legii honorowéj.

Ministeryum sądowe ma tylko 14 niedekorowanych naczelników biórowych, ministeryum skarbu 10. Ministeryum handlowe 8. Ministeryum oświecenia publicznego 7. Ministeryum spraw wewnętrznych 5. Ministeryum morskie i wojny 1, a ministeryum Spraw zagranicznych żadnego.

Hrabia Colombi brat pana Zea-Bermudez ogłosił w tutejszych dziennikach protestacyę przeciwko artykułowi w kuryerze francuzkim umieszczonemu, jakoby pan Zea w tym tylko zamiarze wyjechał do Toeplitz, ażeby na tamtejszym zjezdzie monarchów, zawrzeć układy na korzyść Don Karlosa. Pan Zea (nadmienia hr. Colombi) udaje się do Baden lub Toeplitz, jedynie tylko w celu uratowania zdrowia swego.

Do doniesienia o posiedzeniu sądu parów z 10 b. m. jeszcze to dodać należy, że parowie naradzając się od godziny 3 aż do w pół do 6 kazali przez woźnego obecnym na sądach oświadczyć, że ostateczne postanowienie względem wniesionego żądania jeneralnego prokuratora później nastąpi. Dzisiaj prokurator jeneralny wniósł, jak już wspomnieliśmy, aby sąd rozdzielił process i wydał wyrok tylko przeciw oskarżonym Lyonczykom. Po krótkich mowach obecnych adwokatow za i przeciw wnioskowi prokuratora, zajął głos oskarżony Baune i rzekł:

»Moi panowie, lubo najuroczyściéj oświadczyłem że w nieobecności przezemnie wybranych obrońców żadnego udziału w processie mieć niebędę, wprowadzono mnie jednak dziś przemocą przed wasze szranki, lecz postanowienie moje jest niezmienne, i dla tego ponawiam znaną już wpanom protestacyę w imieniu moim i moich towarzyszów. W brew mojéj woli niezatrzymacie mnie w téj sali, chociażbym się miał nawet, odwoływać do jednego z dawniejszych waszych wyroków. Współoskarżeni moi włożyli na mnie jeszcze to zaszczytne polecenie, abym się starał myśl waszą względem obrony wysądować, lecz żeby mnie zapał nieuniosł, postanowiłem kilka słów w tem celu wyrazić na papierze.» Po tym wstępie rozwinął oskarżony Baune swoje zasady polityczne, i zakończył następującém oświadczeniem: »Gdy uchwala wasza względem wolnéj obrony nieodpowiedziała naszym nadziejom, upoważniony jestem wpanom oznajmić, że niestaniemy się współwinowajcami waszego mniemanego wyroku. Niechcemy aby potomność o nas powiedziała, że tchorzliwie odstąpiliśmy od należnych nam praw. Sądzić nas według leżących przed wami aktów, niezmieniać waszego postępowania które jest bezprzykładne w dziejach świata, nie będziemy narzekać; w więzieniach naszych będzie nam pociechą ta myśl, że nasza wytrwałość sprawiła iż jesteście wstanie przeprowadzić proces politycznego. Bądźcie pewni moi panowie parowie, że w téj walce więcéj od nas stracicie. Myśmy już oddawna przywykli do poświęceń które nam nasze przekonanie nakazuje. Wiemy, że tu idzie o nasze majątki, naszą wolność i szczęście naszych familii, przecież niewahaliśmy się; i za prawość naszéj wiary politycznéj prędzéj pójdziemy bez oporu na śmierć, niźli się wdamy w zupełnie zbyteczne rozprawy sądowe. Wiadomo jest nam, że dawniej nie sądzono męczenników, ale ich w ręcz mordowano lecz krew ich zapłodniła świat. Jeżeli obstajecie przy waszem zamiarze niedozwolenia nam tego, co my za potrzebne ku naszéj wolnéj obronie uznali niebędziemy wam przeszkadzać na posiedzeniach, bo to jest niegodne. Zważcie jednak, że nie sami obraliśmy to nienaturalne stanowisko, żeście wy nas na nim postawili, i że nam jedyna tylko droga pozostaje, aby naszéj sprawie jako oskarżeni, naszéj woli jako ludzie i naszym obowiązkom zostać wiernemi. — Przy rozpoczęciu dzisiejszego posiedzenia było tylko 26 obecnych zaskarżonych, zaś 25 innych a Baune na ich czele podali prezydentowi następujące pismo: »M. P. podpisani mają zaszczyt wpanu oznajmić, że obstają przy swéj

protestacyi, którą do wiadomości jeszcze wczoraj polecili współoskarżonemu Baune. Niezmiennie postanowili nieprzybywać więcéj na posiedzenia, bo obecność ich tamże jest zupełnie niepotrzebną. Upraszają wpana tylko, abyś oszczędził nieprzyjemność oporu, a trybunałowi konieczność przerwy toku sprawy w skutek wybitnych ich reklamacyi.» O godzinie 1 wprowadzono 7 oskarżonych pomiędzy niemi znajdował się pewien Huguet w czapce frygijskiéj na głowie, lica jego powlekła trupia bladość; z obnażonemi ramionami, 2 gwardzistów municypalnych wlokło go do izby. Reszta nieobecnych oskarżonych porozbierawszy się zupełnie pokładła się do łóżek i pokryła swe odzienia. O godzinie 3 rozeszła się wieść, że i tak wprowadzono oskarżonych do bocznej izby, wyjąwszy 10 którzy tak silny dawali opór że niepodobieństwem było wyprowadzić ich z więzienia. O godzinie 4 rozpoczął się sąd; najprzód odczytał prezydent ustanowienie sądu w skutku wniosku jeneralnego prokuratora, mocą którego jak można było przewidzieć, process będzie rozdzielony, a oskarzeni z Lyonu bezwłocznie osądzeni zostaną.

Trzech parów hrabia Molé margrabia de Crillon i margrabia d'Anx, którzy ciągle bywali na posiedzeniach, usunęli się wczoraj zupełnie od sądu. Po odczytaniu prezydenta, wyroku izby parów no wniosek prokuratora, odczytano protestacye za oskarżonych, jako też i protokoł względem zuchwałego więzniów postępowania. Z ostatniego pokazało się że z tych 24 oskarżonych 8 niemożna było żadną miarą nakłonić aby się udali do izby, i że wszelkie użyte środki były bezskuteczne. Oskarżony Reverchon leżał zupełnie rozebrany w łożu, i oświadczył że tylko tak stanie przed sądem. Jeneralny prokurator żądał aby sąd bezwzględnie na opór oskarżonych przystąpił do sądzenia. Zaledwo skończył mówić prokurator, gdy wszyscy obecni więźniowie żądali aby ich zaprowadzono nazad do więzienia. Adwokat Favre zapytał, dla czego niema hrabiego Molé, na co mu prezydent odrzekł, że p. Molé nieodezwawszy się już na kilku poprzednich posiedzeniach został z listy sędziów wykryślony. Parowie oddalili się o pół do piątéj, do osobnego gabinetu dla naradzenia się względem wniosku jeneralnego prokuratora; później oznajmili przez woźnego że aż we wtorek ten wniosek rozstrzygną. G. P. s. 198.

Z protokołu który przez pisarza sądowego w więzieniu Luxembourgskiem względem zuchwałego oporu oskarżonych był zrobiony a na ostatniem posiedzeniu odczytany, umieszczamy najważniejszą treść: 11 Lipca koło godziny 1 w południe komisarz policyi Alexander Vassal, dowiedziawszy się że wielu oskarżonych niechce pójść na sądy, udał się do głównego więzienia w Louxembourg, gdzie prócz woźnego zastał dyrektora więzienia P. Prat. Pierwszy oznajmił że oskarżeni odpowiedzieli mu na wezwanie aby się stawili przed sądem, iż, polegając zupełnie na protestacyi oskarżonego Baune 10 b. m. chyba gwałtem przed sąd zaprowadzić się pozwolą, aby okazać że nie tylko chęcią ale i czynem opór dawali. Liczba tych oskarżonych wynosiła 9. 23 innych którzy składają pierwszą sekcyę, udało się zaraz po naszém przybyciu do izby sądowej a za ich przykładem poszło także 12 z drugiej sekcyi. Lecz gdy się do tych 9ciu którzy równie do drugiej sekcyi należą zbliżyli gwardziści municypalni, ażeby ich wyprowadzić, rzucili się na ziemię i tak kawałek drogi wleczeni byli. Lecz w końcu uległo z nich ośmiu, prócz oskarżonego Dibier który ciągle się opierając nazad do więzienia wprowadzonym został. Z oskarżonych z 3ciej sekcyi było 3 gotowych stanąć przed sądem, lecz Caussidiere wzbraniał się pójść. 7 innych między któremi i Banne oświadczyli że tylko przemocy ulegną i o ile im siły wystarczy opierać się będą, wyprowadzono ich na dziedziniec lecz dalej niemożna było, a więc odprowadzono i nazad do więzienia wraz z Caussidiere. Wszyscy prawie byli tylko w koszu-

lach i spodniach. Oskarżony Reverchon leży w łóżku i postanowił się nieubierać.

Dnia 13 *Lipca.* Dziennik Reformateur pisze: »Oskarżonym kwietniowym osadzonym w St. Pelagie udało się wczoraj w wieczor o godzinie 10 podziemnym otworem bez najmniejszej przeszkody ujść z więzienia. Policya wiedziała o tym zamiarze, gdyż wczoraj już w południe o nim mowiono. Trzech więźniów pozostało, chociaż i ci bez trudności mogli pójść za przykładem swoich wspóltowarzyszów. Tysiąc wieści krążyło dziś rano o szczegółach ucieczki; najlepiej jednak dowiemy się o nich z rapportu który jutro zapewne Monitor umieści. Tymczasem Dziennik Paryzki wyszczególnia tylko 29 więźniów, którym się udała ucieczka. Mówią, że przed ucieczką napisali list do Barona Pasquier w którym go uwiadamiają, że nie jest bynajmniej ich zamiarem unikać wyroku, jednak im nikt za złe brać nie może, jeżeli się przed samowolnością i gwałtem usuną. Zbiegli pomiędzy któremi znajdowali się także Cavaignac i Armand Marrast, zrobili sobie podziemny wychód na 40 stóp długości, do ogrodu należącego do Domu, na ulicy Copeau, własnością pewnego szmuklerza będącego, utrzymują także że na poblizkich ulicach były już gotowe konie i kabryoletki, które ich w bezpieczne miejsca przewiozły. Telegraf o tym wypadku uwiadomił dzisiaj departamenta, a w stolicy miały miejsce nawet przejrzenia po domach. Ogród na ulicy Copeau osadzony został wojskiem. G.P.S. 199.

Monitor umieścił wiadomość telegraficzną z Bajonny z 11 która donosi iż wylądowany oddział angielski w St. Sebastyan z najżywszemi oznakami radości przez zakład i mieszkańców przyjęty został. »Zapewniają także iż jenerał Moreno mianowany został w miejsce Zumalacarreguy, a Erazo naczelnym dowódzcą w Nawarze.

Bruxella 10 *Lipca.* Królowa hiszpańska przesłała jenerałowi Daine bardzo pochlebne pismo, w którym mu dziękuje za ofiarowane przez niego usługi, dodaje wszakże że zmuszoną jest z powodu okoliczności politycznych nieprzyjąć jego poświęceń.

Dnia 12 *Lipca.* Głoszą że hrabia Józef Baillet będzie posłem belgijskim przy dworze królewskie pruskim.

Amsterdam 11 *Lipca.* Panuje tu zupełna spokojność od czasu uwięzienia podpalaczy, którzy niedawno dali powód (jak już donieśliśmy) do zaburzeń. Dla bezpieczeństwa przecież osadzoném zostanie miasto przez garnizon. (G. P. S.) 198.

Hiszpanija. *Courrier français* pisze: Otrzymaliśmy wiadomości z Aranjuez z dnia 23, a z Madrytu z d. 24 czerwca. Żaden z tych środków, o których tak wiele w mniemanym programacie nowego ministeryum mówiono, nie został dotąd wykonanym, i zdaje się, że w duchu publicznym wielka panuje niechęć, okazująca się w znikaniu jednego po drugim organów druku, między któremi także dziennik Guerrero ustał.

W Wiedniu otrzymano z Paryża przez nadzwyczajną sposobność z d. 4 lipca wiadomość, że tamże przez depeszę telegraficzną przybyło doniesienie, iż Bilbao d. 1 lipca o godz: 2 po południu uwolnione zostało od oblężenia przez jenerała la Hera, który dniem wprzódy bocznemi drogami do Portugaletty zdążył.

Globe donosi pod d. 29 czerwca: Z radością dowiadujemy się, że Król Jmć przyzwolił na mianowanie lorda Durham posłem angielskim na Cesarsko-rossyjskim dworze.

Madryt 2 *Lipca* Dzienniki hiszpańskie wyrażają się: że wezwanie obcéj pomocy i werbowania oddziałów pomocniczych w obcych państwach sprawiają w całym kraju nieukontentowanie.

Dnia 29 *Czerwca.* Różne chodzą wieści o powodach usunięcia się od naczelnego dowództwa armii jenerała Valdez, pomiędzy zaś wielą mniéj, lub więcéj podobnémi do prawdy, mieszczą i tę, że dwa półki uważając zbyt opuźnioną odsiecz miasta Bilbao za zdra-

dę, udały się do głównéj kwatery, żądając głowy Valdeza. Wzburzenie dotego miało przyjść stopnia, domagania się do takiéj natarczywości, że Valdez nie widząc innego środku, musiał chwilowo odegrać rolę waryata, a następnie dla bezpieczeństwa życia całkiem od dowództwa się usunąć:

Nowy minister spraw wewnętrznych rozkazał gubernatorom cywilnym zaprowadzić po wszystkich główniejszych miastach, kommissye śledcze, które co tydzień mają zdawać rapporta rządowi ze swoich czynności. Jednocześnie ogłasza tenże minister, że w skutku nowo uchylonéj ustawy szkolnéj po tegorocznych feryach, nie wolno Jezuitom i wszelkim zakonnikom wykładać nauk w szkołach wyższego rzędu. G. P. S. 197.

W dzienniku politycznym w München wychodzącym czytamy co następuje: Doniesienia z Katalonii nie są bardzo pomyślne na wielu miejscach pokazują się Gueryllasy karlistowskie, którzy pobici lub rozproszeni na jednem miejscu, natychmiast jawią się na drugiem. Jenerał zaś Llauder nie ma dostatecznych sił do zadania im stanowczego ciosu, bo wojsko pod jego dowództwem zostające, ledwie 3,000 dochodzi a zbyt długiej linii od Barcelony, ku Rosao, Figueira i Urgel ma bronić. Naczelnicy mniejszych lub większych kup Roz d'Erole, Erislany, Saura, Llangere Muchacho i inni trzymają się od ośmiu miesięcy w wyższej katalonii z rozmaitem powodzeniem; a ponieważ Llarder, raczej odpornie, niż zaczepnie działać jest w stanie, powstańcy przeto, bezpiecznie po kraju rozpierać się mogą, tak dalece że liczbę ich podają już na 8,000. Oddział w Manreza był przez powstańców napadnięty, zabrano mu 80 obładowanych mułów, 20 centnarów prochu i 2000 mundurów.

Muchacho pobił inny oddział Krystynów przy Fournol; uciekający zabarykadowali się w miejscu umocnionem, lecz zwrócono zaraz strzały na rozmaite punkta, i znaleziono po wkroczeniu w to miejsce, 40 Krystynów zabitych pod ruinami: Ten sam Muchacho zasadził się przy Solsunne, z kąd napadł na 8000 Krystynów; 32 utraciło życie przy pierwszym napadzie, a wodwrocie wielu było zabitych i rannych. Llander zebrał kilku nowych batalijonów i jeden szwadron kawaleryi, i udał się zswym wojskiem ku Manreza, które znów jest zagrożone od Karlistów.

Londyn 10 *Lipca.* Dziennik *Morning* donosi, że jenerał Alava przysposabia się do wyruszenia z korpusem pomocniczym, i że między tym czcigodnym mężem a pułkownikiem Evans panuje zupełne porozumienie.

Dziennik *Morning Chronicle* pisze: Przed kilku dniami odpłynął ztąd kuryer do Madrytu z depeszami, które wzywają rząd hiszpański aby żądał od rządu portugalskiego, zezwolenia 2000 cudzoziemcom którzy chcą opuścić Portugaliję, przyłączyć się do korpusu pułkownika Evans.

Dnia 11 *Lipca.* Rozgłaszane wiadomości o bliskiem rozwiązaniu ministerstwa, straciły znów wczoraj na giełdzie zupełną wiarę.

Jeden z dzienników z Exeter donosi, że przewieziono tamtędy 800,000 funt: sterlingów z Londynu do Falmouth, przeznaczonych do Hiszpanii.

W przedstawionej królowi prośbie od baronetów Ulster, żądają podający przywrócenia praw zapewnionych im jeszcze przez Jakuba I. które podczas nastąpionej wkrótce rewolucyi stracili, a od restauracyi dotąd nie zostały im przywrócone. Żądają nadto i to szczególniej przywrócenia herbu swojej z prowincyi to jest: zakrwawionej ręki na tle białem.

W dzienniku *Times* czytamy: Wzbronienie przez portę w tym samym czasie przejazdu do czerwonego morza tak angielskiemu parowemu okrętowi z panem Ellis jak i francuskiéj korwecie z panem Tessier, musi mieć podstawę w traktacie Stipulation zawartym w Unklar-Skolessi, przeciwko któremu protestowała zaraz Anglia i Francya. Wszakże

Turcya i Rossya zawiadomiła w swym czasie obadwa przyjaźne państwa o ratyfikacyi traktatu tego, lecz niewspomniała ani słowa w tem zawiadomieniu o podobnej stipulacyi, teraz jednak dowiadujemy się że okrętom rządowym francuzkim i angielskim i to na zawsze wschroniono przejazdu [przez Dardanelle.

Ogólna liczba niewolników we wszystkich kolonijach angielskich jest 780,993.

Na posiedzeniu izby z d. 10 lipca odpowiedział lord Morpeth na pytanie mu uczynione względem panującéj nędzy w niektórych okolicach Irlandyi, że rząd czyni wszystko aby polepszyć stan tych nieszczęśliwych.

Dziennik Courrier pisze: »Uzbrojenia pomocniczego korpusu do służby królowej hiszpańskiej, idą bardzo pomyślnie. Wielu oficerów którzy się odznaczyli w czasie wojny w Portugalii, objęło dowództwo, między niemi zaszczytnie znany pułkownik Shaw z pułku Szkockiego. Pułk ułanów pułkownika Kinloch ma już zupełną liczbę officerów i 200 prostych żołnierzy, z których ostatni udają się jutro do Kingstomon-Thames, pod rozkazami kapitana Müler. Pułk kawaleryi składać się będzie z 450 ludzi, i mówią że natychmiast przedsiewezmą środki do werbowania drugiego pułku. Również batalijony piechoty uzupełniają się prędko; dwa batalijony uwerbowane w Irlandyi, odpłyną w 8 dniach; iany szkocki batalijon jest już uzupełniony, a ma nim dowodzić podpułkownik Tupper. W ciągu dwóch tygodni odplynie z anglii 5 do 6000 żołnierzy.

Pismo umieszczone w dzienniku Times z Nev-Goundland z 4 Czerwca donosi, że tamtejsi katolicy dopuszczają się podobnych nadużyć jak w Irlandyi i Kanadzie, i że tamtejszym protestantom grozi niebezpieczeństwo utraty życia. G. P. S. 199.

Dnia 14 *Lipca.* Lord William Benfinck dotychczasowy jeneralny rządca Indyi wschodnich przybył tu wczoraj. Podług doniesień z Kalkuty przybył tam już przeznaczony na naczelnego dowódzcę wojsk w Indyach wschodnich jenerał porucznik Sir Henryk Fanc.

Okręt wojenny Angielski »*Buzard*« który ma przeznaczenie na brzegach afrykańskich utrudniać handel niewolnikami, odbył uporczywą walkę z hiszpańskim okrętem niewolników »*el Formidable*« o 8 działach i 66 ludziach załogi, który miał na pokładzie 700 niewolników; po blisko godzinnéj walce poddał się ostatni przyczem stracił 6 zabitych i 13 rannych ludzi. Na okręcie »*Buzzard*» raniono 6 ludzi.

Doniesienie.

Zrzeczenie się cofnienia przy wielkiey i awantażowney loteryi dóbr Samoklęski, u Dla Coitha syna etc. Com: w Wiedniu. Ciągnienie loteryi nastąpi jeżeli nie pierwey to niezawodnie dnia 26 Listopada t. r. Za naywyższym pozwoleniem będzie piękne państwo Samoklęski za które summa odstępnego 250,000 złr: w W. lub złr: w C. M. 100,0000 ofiarowaną będzie, przez loteryą wygrywane. Ta korzystna loterya zawiera w sobie 25,914 traf: pienięż: złr: 525,000 w Wal: Wiedeńs: i 7500 czarnych losów w nominalney wartości złr: 75,000 w Walucie Wiedeńskiey, razem złotych reńskich 600,000 w Walucie Wiedeńskiey; co będzie podzielone w trafiania pieniężne zacząwszy od Złr: 250,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 6,000, 5,000, 4000, 3500, 3250, 3000, 2250, 2000, 15,000 13000 12000, 1000, 500, 250, 200, 125, 100 i w 7500 czarnych losów, a to podług wykazu. Na osobne ciągnienie praemiowe niebieskich wygrywających bezpłatnych losów, są: 502 trafiań pieniężnych po Złr: 20,000, 6000, 3250, 2250, 1000, 500, 250, 125, 100, etc. w ogólney summie Złr: 50,000 w W. W. przeznaczone. Wybrakowane niebieskie wygrywające bezpłatne losy Złr: w W. W. 140,000 wygrać muszą. Niebieskie wygrywające bezpłatne losy mają te szczególną korzyść, że nie tylko pewne wygranie trafić muszą i z takowych 502 sztuk niezawodnie dwa razy wygrają, ale oprócz tego iż tak jak inne losy na dobra i inne trafiania pieniężne grają i nadto wszystko wrazie szczęśliwym iedenaście razy wygrać mogą.

Kupując 5 czerwonych losów po 12½ Zlr: w Walucie Wied: będzie jeden niebieski wygrywający los, któren, jak wspomniono, niezawodnie wygrać musi, jak długo takowych wystaczy bezpłatnie dodanym.— Przy kupnie zaś 5 czarnych losów po 10 złr: w W. W. będzie tylko zwykły czarny los czerwono stęplowany jako wolny los dodanym.. (6r.)

Powyższych losow można nabyć w Handlu Jana Wentzla pod Krysztoforami.